

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní Mgr. Janou Volkovou ve věci

žalobce: Š. P.

proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení
sídlem Křížová 25, 225 08 Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 18. 3. 2024, o invalidním důchodu,

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 18. 3. 2024, **se ruší** a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalobci se nepřiznává náhrada nákladů řízení.
- III. Žalovaná nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Rozhodnutím ze dne 23. 1. 2024, č. j. X (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), žalovaná odňala žalobci od 6. 3. 2024 invalidní důchod. Podle posudku Institutu posuzování zdravotního stavu (dále jen „IPZS“) ze dne 8. 1. 2024 totiž míra poklesu žalobcovy pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla pouze o 25 %.

2. Žalobce proti prvostupňovému rozhodnutí podal námitky, které žalovaná zamítla rozhodnutím ze dne 18. 3. 2024, č. j. X (dále jen „napadené rozhodnutí“), a prvostupňové rozhodnutí potvrdila.
3. Žalobce se žalobou podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), domáhá zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci žalované k dalšímu řízení.

II. Žaloba

4. Žalobce nesouhlasil s napadeným rozhodnutím a navrhoval, aby krajský soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení.
5. Žalobce namítal, že posudkový lékař nevzal v potaz, že se jeho zdravotní stav od přiznání invalidního důchodu v roce 2021 nezměnil. Pořád trpí chronickými bolestmi bederní a hrudní páteře. Není schopen delší dobu stát či sedět a vykonávat jakoukoliv delší pracovní činnost.
6. Žalobce dále uvedl, že posudkový lékař podrobněji nezkoumal jeho zdravotní stav a na jednání nebyl přizván, takže lékař nemohl učinit odpovídající závěr o jeho zdravotním postižení. Žalobce k žalobě přiložil lékařské zprávy.

III. Vyjádření žalované

7. Žalovaná se ve vyjádření přímo nevyjádřila k obsahu žaloby ani k jednotlivým námitkám uvedeným v žalobě. Místo toho se zaměřila na právní rámec, ustanovení zákona o důchodovém pojištění a posudky lékařů k posouzení zdravotního stavu žalobce. Zdůraznila objektivitu a správnost svého rozhodnutí, opírajícího se o odborný posudek a právní předpisy. Žalovaná je po zhodnocení předložené zdravotnické dokumentace přesvědčena, že byl plně posouzen a zjištěn zdravotní stav žalobce. Při vyhodnocení posudkových závěrů vycházela ze zjištěných diagnóz. Posudek považovala za objektivní. Ve věci odkázala na podrobné odůvodnění napadeného rozhodnutí a s ohledem na námitky žalobce, navrhla důkaz posudkem Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí („PK MPSV“) ve smyslu ustanovení § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení („zákon o organizaci a provádění sociálního zabezpečení“).

IV. Obsah správních spisů a řízení před krajským soudem

8. V průběhu řízení si krajský soud vyžádal správní (posudkový) spis žalobce a také správní (dávkový) spis žalované, z nichž vyplývají následující skutečnosti.
9. Žalobce byl posouzen lékařem OSSZ Ostrava dne 18. 11. 2021 jako invalidní v prvním stupni invalidity s datem vzniku invalidity od 14. 10. 2021 s platností posudku do 31. 10. 2023.
10. Při kontrolní lékařské prohlídce dne 8. 1. 2024 byl žalobce opětovně posouzen lékařem IPZS Ostrava se závěrem, že se u žalobce nejedná o invaliditu žádného stupně. Pokles pracovní schopnosti hodnotil lékař dle kapitoly XIII., oddíl E, položky 1b přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., stanovil míru poklesu pracovní schopnosti 20 %, které zvýšil o 5 % na celkových 25 %. Datum zániku invalidity lékař stanovil ke dni 8. 1. 2024.
11. S ohledem na závěry výše uvedeného posudku žalovaná prvostupňovým rozhodnutím odňala žalobci od 6. 3. 2024 invalidní důchod podle § 56 odst. 1 písm. a) a § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“).

12. Proti prvostupňovému rozhodnutí brojil žalobce námitkami, ve kterých uvedl, že nesouhlasí s posouzením jeho zdravotního stavu.
13. Zdravotní stav žalobce pro účely námitkového řízení posoudil lékař IPZS. Podle posudku ze dne 4. 3. 2024 se u žalobce jednalo o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav ve smyslu § 26 zákona o důchodovém pojištění, nešlo ovšem o invaliditu podle § 39 zákona o důchodovém pojištění. Z důvodu dlouhodobě nepříznivého stavu poklesla pracovní schopnost žalobce pouze o 20 %. Den zániku invalidity byl stanoven na 8. 1. 2024. Pokles pracovní schopnosti žalobce je hodnocen srovnatelně s postižením uvedeným v kapitole XIII., oddílu E, položky 1b přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb. Míru poklesu pracovní schopnosti z rozmezí 10-20 % zvolil lékař IPZS na horní hranici daného procentního rozmezí, tj. 20 %. Ke zvýšení základní procentní meze ve smyslu § 3 citované vyhlášky neshledal lékař medicínské odůvodnění, pokles pracovní schopnosti 20 % nevede k invaliditě.
14. Na základě posudku o invaliditě ze dne 4. 3. 2024 vydala žalovaná dne 18. 3. 2024 žalobou napadené rozhodnutí, proti kterému žalobce brojí žalobou.
15. Krajský soud nechal vypracovat **posudek PK MPSV**, pracoviště v Ostravě. Posudková komise dne 29. 8. 2024 zasedala ve složení předsedy komise, další lékař s odborností v oblasti neurologie a tajemnice. Žalobce byl přítomen jednání PK MPSV.
16. PK MPSV měla k dispozici dosavadní správní (posudkovou) spisovou dokumentaci IPZS Ostrava, zdravotní dokumentaci žalobce a lékařské nálezy předložené žalobcem. V posudku komise shrnula průběh předchozího řízení, závěry prvostupňového rozhodnutí a napadeného rozhodnutí. Popsala žalobní námitky žalobce, pracovní anamnézu žalobce. Žalobce při jednání posudkové komise sdělil, že bolest mu tlačí na bedra, střílí mu do nohou, musí užívat analgetika. Operace páteře mu nebyla doporučena. PK MPSV do posudku uvedla diagnostický souhrn žalobce. Následně provedla objektivní interní vyšetření žalobce při jednání komise. Na straně 6-8 posudku následně zpracovala posudkové hodnocení.
17. PK MPSV uvedla, že hlavní příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce je chronický bederní bolestivý syndrom na podkladě degenerativních změn, dle kontrolního MR vyšetření páteře v červenci 2023 popsány diskopatie v úseku L5/S1 s kolizí kořene S1.
18. PK MPSV po vyšetření žalobce a prostudování lékařských nálezů konstatovala, že pokles pracovní schopnosti je hodnocen v kapitole XIII., oddílu E, položce 1c přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., pro které v rámci rozmezí 30-40 % stanovila míru poklesu pracovní schopnosti ve středu daného rozmezí, tj. 35 %. U žalobce trvá invalidita v prvním stupni invalidity.
19. Posudková komise konstatovala, že v komplexní zdravotní dokumentaci žalobce není doloženo trvalé zlepšení jeho zdravotního stavu, které by mělo vliv na odebrání invalidity prvního stupně. Platnost posudku omezila posudková komise do 31. 5. 2025, neboť je možnost v rámci léčby, především rehabilitací a redukcí hmotnosti žalobce zlepšení zdravotního stavu.

V. Jednání soudu

20. Krajský soud ve věci nařídil **ústní jednání**, které se uskutečnilo dne 24. 10. 2024 za přítomnosti žalobce a zástupkyně žalované. Žalobce odkázal na žalobu a uvedl, že s ohledem na závěry uvedené v posudku PK MPSV by měl krajský soud napadené rozhodnutí zrušit.

Krajský soud následně provedl k důkazu posudek PK MPSV ze dne 29. 8. 2024. Zástupkyně žalované navrhla, aby krajský soud s ohledem na závěry posudku PK MPSV napadené rozhodnutí zrušil. Poté dal krajský soud účastníkům řízení prostor ke konečným návrhům a následně postupoval podle § 49 odst. 12 s. ř. s.

VI. Posouzení věci krajským soudem

21. Právní úprava posuzování invalidity a podmínek nároku na invalidní důchod je obsažena v § 39 zákona o důchodovém pojištění, které upravuje tři stupně invalidity. Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně. Pokud se jedná o pokles pracovní schopnosti nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně, a konečně v případě poklesu nejméně o 70 % se jedná o invaliditu třetího stupně. Při určování poklesu pracovní schopnosti se mj. bere v úvahu, zda jde o zdravotní postižení trvale ovlivňující pracovní schopnost, zda se jedná o tzv. stabilizovaný zdravotní stav a zda a jak je pojištěnec na své zdravotní postižení adaptován. Podle § 39 odst. 6 zákona o důchodovém pojištění platí, že za stabilizovaný zdravotní stav [odstavec 4 písm. b)] se považuje takový zdravotní stav, který se ustálil na úrovni, která umožňuje pojištěnci vykonávat výdělečnou činnost bez zhoršení zdravotního stavu vlivem takové činnosti; udržení stabilizace zdravotního stavu může být přitom podmíněno dodržováním určité léčby nebo pracovních omezení.
22. Správní rozhodnutí o nároku na invalidní důchod je závislé především na odborném lékařském posouzení. Zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění posuzuje ministerstvo práce a sociálních věcí; za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise (§ 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb.). Při přezkumu rozhodnutí žalované vydaného na podkladě posudku lékařské služby ČSSZ v řízení o námitkách (dle § 88 zákona č. 582/1991 Sb.), resp. posudku odborné lékařské posudkové služby OSSZ vydaného pro účely prvoinstančního řízení, neposuzuje soud věcnou správnost posudku, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti. Posudek posudkové komise MPSV soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v § 77 odst. 2 s. ř. s., avšak s ohledem na mimořádný význam v tomto řízení bývá tento posudek důkazem rozhodujícím v případech, kdy z hlediska své celistvosti a přesvědčivosti nevzbuzuje žádných pochyb, a nejsou-li tu ani žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, kterými by správnost posudku mohla být zpochybněna. Požadavek úplnosti a přesvědčivosti kladený na tyto posudky spočívá v tom, že se komise musí vypořádat se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítá, a že své posudkové závěry náležitě odůvodní.
23. Náležitosti posudku jsou upraveny v § 7 vyhlášky č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity. Posudek o invaliditě musí obsahovat mimo formálních náležitostí rovněž účel posouzení a datum posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, výčet rozhodujících podkladů o zdravotním stavu pojištěnce, z nichž orgán sociálního zabezpečení vycházel při posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, skutková zjištění, ke kterým orgán sociálního zabezpečení dospěl při posuzování zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, výsledek posouzení zdravotního stavu a míry poklesu pracovní schopnosti se stanovením, zda se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, stanovení míry poklesu pracovní schopnosti, stupně invalidity, dne vzniku invalidity, dne změny stupně invalidity nebo dne zániku invalidity, schopnosti využití zachované pracovní schopnosti podle § 5 u pojištěnce, jehož míra poklesu pracovní schopnosti činí nejméně 35 % a nejvíce 69 %, a zda

je pojištěnec v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 70 % schopen výdělečné činnosti za zcela mimořádných podmínek. Obligatorní náležitostí posudku je rovněž odůvodnění výsledku posouzení zdravotního stavu a míry poklesu pracovní schopnosti (srov. k tomu rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 6. 2012, č. j. 4 Ads 19/2012-18).

24. Požadavek úplnosti a přesvědčivosti kladený na tyto posudky spočívá v tom, aby se komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítá, a aby své posudkové závěry náležitě odůvodnila. Rozhoduje-li žalovaná o odnětí určité dávky, musí v odůvodnění svého rozhodnutí jednoznačně vysvětlit, proč příjemce dávky již nesplňuje podmínky, na jejichž základě mu byla dávka přiznána (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 5. 2009, čj. 4 Ads 14/2009-37). Napadené rozhodnutí, resp. posudkové hodnocení, na jehož podkladě je rozhodnutí o odnětí invalidity vydáno, musí obsahovat přesvědčivé odůvodnění, co se při porovnání s obdobím, kdy byla odnímaná dávka přiznána, ve zdravotním stavu pojištěnce přesně změnilo, jinak řečeno, určit a objasnit důvod či příčinu zániku nebo změnu stupně invalidity. Je tedy nutno přesvědčivě odůvodnit, v čem spočívá zlepšení zdravotního stavu nebo jeho stabilizace při porovnání s obdobím, kdy odnímaná dávka byla přiznána či naposledy ponechána, případně zda odnímaná dávka nebyla přiznána na základě posudkového omylu. *„Pro přesvědčivost posudkových závěrů je nezbytné, aby v posudku uváděný důvod zániku nebo změny stupně invalidity byl zcela konkrétně a jednoznačně vysvětlen, neboť jen tak může soud získat potřebný skutkový základ pro správné právní posouzení věci“*. Jedná se přitom o otázku odbornou, pro jejíž posouzení nemá soud potřebné (medicínské) znalosti (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2011, č. j. 4 Ads 147/2010–117).
25. S ohledem na povahu sporu (spornou otázku) byl pro účely rozhodnutí ve věci v soudním řízení vypracován posudek PK MPSV ze dne 29. 8. 2024, jímž soud provedl důkaz při ústním jednání dne 24. 10. 2024. Krajský soud vyhodnotil posudek z hledisek shora uvedených, zabýval se jeho úplností a přesvědčivostí, a to jak vzhledem ke skutkovému stavu zjištěnému ze správních spisů, tak i vzhledem k žalobním námitkám, přičemž dospěl k následujícím závěrům.
26. Posudek PK MPSV byl vypracován posudkovou komisí zasedající v řádném složení (členem byl lékař se specializací v oboru neurologie). Posudek byl založen na všech dostupných podkladech (spisová dokumentace správních spisů včetně lékařské dokumentace a lékařských nálezů doložených žalobcem) a obsahoval požadované náležitosti. Posudková komise se vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, své posudkové závěry náležitě a srozumitelně odůvodnila, přičemž posudek nevzbuzuje žádné pochybnosti. Vzhledem ke skutečnosti, že posudek PK MPSV dospěl na rozdíl od posudků zpracovaných ve správním řízení k odlišnému závěru, zabýval se soud pro účely posouzení požadavku na přesvědčivost důvody pro tuto odlišnost.
27. Posudek posudkové komise a posudky lékařů IPZS se nelišily v zařazení zdravotního postižení žalobce pod oddíl E, kapitoly XIII. přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, lišily se v zařazení do konkrétní položky. Lékaři ve správním řízení podřadili zdravotní postižení žalobce do položky 1b, pročez posudková komise zvolila položku 1c. Z posudku posudkové komise jednoznačně vyplývá, že se u žalobce jedná o zdravotní postižení, které prezentuje položka 1c. Z rozmezí 30 - 40 % stanovila PK MPSV míru poklesu pracovní schopnosti ve středu daného rozmezí, tj. 35 %. Posudková komise nehodnotila shodně

s lékaři IPZS, a to vzhledem k vlastnímu vyšetření a nově přiloženým odborným lékařským zprávám.

28. Pokles pracovní schopnosti u žalobce činil ke dni vydání napadeného rozhodnutí 35 %. Tento závěr jednoznačně vyplývá z citovaného posudku PK MPSV ČR, o jehož úplnosti, správnosti a přesvědčivosti nemá krajský soud důvodu pochybovat. Posudková komise přitom posuzovala zdravotní stav žalobce ve složení z posudkového lékaře a dalšího lékaře – neurologa, tedy lékaře z oboru nemoci, která je uznávána jako dominantní v dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu žalobce.
29. Již výše bylo nastíněno, že správní soud si nemůže učinit úsudek o otázce posouzení míry poklesu pracovní schopnosti a stanovení dne vzniku invalidity sám, stejně tak si tento úsudek nemůže učinit sám žalobce. Je třeba též zdůraznit, že posouzení podřaditelnosti zdravotního stavu žalobce pod korespondující ustanovení vyhlášky, tzn. zhodnocení zdravotního stavu, určení rozhodujícího zdravotního postižení a přepočet procentní míry poklesu pracovní schopnosti, soud neprovádí, neboť se jedná právě o ten typ odborné úvahy, již soud, který nedisponuje potřebnými medicínskými znalostmi z oboru posudkového lékařství, nemůže činit sám, nýbrž vychází z důkazu posudkem příslušné posudkové komise. Při objektivním hodnocení zdravotního stavu žalobce posudkovou komisí pro účely přiznání invalidního důchodu nelze brát v potaz, zda žalobce svá zdravotní postižení subjektivně vnímá jako těžší či zda by je zařadil do jiné kapitoly přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., než jak je vyhodnotili posudkoví lékaři (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 3. 2018, č. j. 6 Ads 23/2018-37).
30. Soud hodnotil úplnost a přesvědčivost posudku posudkové komise MPSV i ve vztahu k dalším podkladům, z nichž žalovaná vycházela. Po zvážení všech posudků zpracovaných ve věci posouzení pracovního potenciálu žalobce soud dospěl k závěru, že jako nejpřesvědčivější lze hodnotit právě posudek posudkové komise ze dne 29. 8. 2024. Dle krajského soudu posudková komise MPSV náležitě zjistila skutkový stav rozhodný pro posouzení věci. Soud považuje posudek PK MPSV ze dne 29. 8. 2024 za stěžejní důkaz o tom, že žalobce byl k datu vydání napadeného rozhodnutí invalidní v prvním stupni invalidity.
31. Napadené rozhodnutí, kterým žalovaná potvrdila prvostupňové rozhodnutí, proto nemůže obstát, neboť se ukázalo, že žalovaná vycházela z nedostatečně zjištěného skutkového stavu věci. Soud vyšel ze závěrů posudkové komise MPSV a v návaznosti na ně uzavřel, že napadené rozhodnutí je nezákonné.

VII. Závěr a náhrada nákladů řízení

32. Žalovaná v napadeném rozhodnutí neshledala žalobce invalidním. Z provedeného dokazování v řízení před krajským soudem však vyplynulo, že napadené rozhodnutí spočívalo na nedostatečně zjištěném skutkovém stavu. Krajský soud proto napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení [§ 76 odst. 1 písm. b) ve spojení s § 78 odst. 1 a 3, 4 s. ř. s.]. V dalším řízení je žalovaná povinna vycházet z následujícího právního názoru soudu (§ 78 odst. 5 s. ř. s.). Především bude vázána závěrem krajského soudu opírajícím se o posudek PK MPSV ze dne 29. 8. 2024, podle něhož žalobce byl ke dni vydání napadeného rozhodnutí invalidní v prvním stupni. U žalobce trvá invalidita prvního stupně bez přerušení.
33. O nákladech řízení krajský soud rozhodl ve smyslu § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů

řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci měl plný úspěch ve věci žalobce, proto má právo na náhradu nákladů řízení. Žalobce však úhradu nákladů vůči ve věci neúspěšné žalované nepožadoval. Ani ze spisu není zřejmé, že by žalobce nějaké náklady v soudním řízení vynaložil (věc je osvobozena od soudního poplatku a žalobce nebyl zastoupen). Soud tedy ve vztahu k žalobci rozhodl o náhradě nákladů řízení tak, že se mu náhrada nákladů řízení nepřiznává (výrok II.). Neúspěšné žalované právo na náhradu nákladů řízení nenáleží (výrok III.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ostrava 24. října 2024

Mgr. Jana Volková
samosoudkyně